

Jeigu mano prašymas turi būti nagrinėjamas šioje šalyje - Švedija

 Dėmesio! Šiame puslapyje originalo kalba ([SV](#)) neseniai atlikta pakeitimų. Puslapį jūsų pasirinkta kalba šiuo metu rengia mūsų vertėjai.

Apskritai yra trys skirtingi būdai gauti kompensaciją už nusikaltimu padarytus sužalojimus. Tai:

- žalos atlyginimas, kurį nusikaltėlis privalo sumokėti;
- kompensacija pagal privataus, kolektyvinio arba valstybinio draudimo sutartis;
- valstybinė kompensacija už nusikaltimu padarytą žalą.

Skirtingiems kompensavimo būdams taikomos skirtingos taisyklės. Toliau nurodyta informacija taikoma tik valstybinei kompensacijai už nusikaltimu padarytą žalą.

Už kokios rūšies nusikaltimą gali gauti kompensaciją?

Iš esmės kompensacija už nusikaltimu padarytą žalą gali būti skiriama už visų rūšių nusikaltimus, tačiau kompensacijos galimybės, priklausomai nuo žalos arba sužalojimo rūšies, yra skirtingos.

Kompensacija už kūno sužalojimą gali būti skiriama visų rūšių nusikaltimų atveju, jeigu sužalojimas yra natūralus nusikaltimo padarinys.

Kompensacija taip pat gali būti skiriama už sužalojimą, t. y. kai asmuo sunkiai sužaloja kitą asmenį padarydamas nusikaltimą, apimantį išpuolį prieš nukentėjusiojo asmenį (pvz., užpuolimas arba išžaginimas), laisvę (pvz., neteisėtas laisvės atėmimas) arba ramybę (pvz., neteisėtas grasinimas).

Kompensacija už turtinę žalą (pvz., padarytą įvykdžius vagystę arba turto sugadinimą) arba vien tik finansinę žalą (pvz., padarytą sukčiaujant) skiriama tik tam tikrais atvejais.

Vaikams, tapusiems nusikaltimo, kuriuo buvo siekiama pakenkti vaiko saugumui ir pasitikėjimui artimuoju giminaičiu, liudytojais, taip pat gali būti skiriama kompensacija už žalą.

Už kokios rūšies žalą gali gauti kompensaciją?

Kompensacija gali būti skiriama už kūno sužalojimą ir žalą, taip pat vaikams, kurie tapo tarp artimųjų giminaičių padarytų nusikaltimų liudytojais. Kai kuriais išimtiniais atvejais gali būti skiriama kompensacija už turtinę arba vien tik finansinę žalą.

Kūno sužalojimo atveju kompensacija gali būti skiriama už:

- medicininės išlaidas ir kitas nukentėjusiojo išlaidas, taip pat nukentėjusiojo artimojo giminaičio pagrįsto dydžio išlaidas;
- žalą drabužiams, akiniams ir panašioms daiktams, kuriuos nukentėjusysis nešiojo sužalojimo padarymo metu;
- prarastas pajamas;
- laikinas fizines ir psichines kančias (skausmą ir kančias);
- nuolatinės fizines ir psichines kančias (suluošinimą ar kitą ilgalaikį sužalojimą).

Jeigu kūno sužalojimas sukėlė mirtį, kompensacija gali būti skiriama už:

- laidotuvių išlaidas ir dėl mirties atsiradusias kitas pagrįsto dydžio išlaidas;
- išlaikymo praradimą (tam tikromis sąlygomis);
- kūno sužalojimą, dėl mirties turėjusį poveikį mirusiojo artimajam giminaičiui.

Nustatant kompensaciją už prarastas pajamas ir išlaikymą, išskaičiuojamos kitos išmokos, į kurias nukentėjusysis turi teisę (pvz., socialinės išmokos, pensija arba kompensacija iš darbdavio).

Jeigu nusikaltimu buvo kėsinama į nukentėjusiojo asmenį, laisvę ar ramybę ir buvo šiurkščiai pažeista asmens neliečiamybė, už pažeidimą gali būti skiriama kompensacija.

Kompensacija už turtinę žalą, pvz., pavogtą ar sugadintą turtą, skiriama tik išimtiniais atvejais. Tokia kompensacija gali būti skiriama, jeigu nusikaltimą padarė asmuo, buvęs priverstinio sulaikymo vietoje, pvz., įkalinimo įstaigos, sulaikymo centro ar įstaigos kalinys (vadinamosios besislapstančių asmenų bylos). Kompensacija taip pat gali būti skiriama itin sunkią padėtį sukėlusiais atvejais, kai dėl sužalojimo gerokai pablogėjo nukentėjusiojo galimybės užsidirbti pragyvenimui arba kai kompensacija laikytina itin svarbia dėl kitų priežasčių.

Kompensacija labai retai skiriama vien tik už finansinę žalą, pvz., susijusią su sukčiavimu ar darbdavio turto pasisavinimu. Kompensacija bėglių bylose gali būti aktuali tik jeigu yra ypatingų priežasčių, taip pat itin sunkią padėtį sukėlusiais atvejais, kai dėl sužalojimo gerokai pablogėjo nukentėjusiojo galimybės užsidirbti pragyvenimui arba kai kompensacija laikytina itin svarbia dėl kitų priežasčių.

Vaikams, tapusiems nusikaltimo, kuriuo buvo siekiama pakenkti vaiko saugumui ir pasitikėjimui artimuoju giminaičiu, liudytojais, kompensacija paprastai skiriama, jeigu atitinkamas vaikas matė arba girdėjo smurtą arba grasinimus tarp tėvų ar kitų artimųjų giminaičių, su kuriais vaikas susijęs artimu pasitikėjimo ryšiu.

Ar galiu gauti kompensaciją, jeigu esu asmens, mirusio dėl nusikaltimo, giminaitis arba išlaikytinis? Kurie giminaičiai arba išlaikytiniai gali gauti kompensaciją?

Taip, kompensacija gali būti skiriama pirmiau paaiškintais atvejais. Jeigu sužalojamas mirusiojo artimasis giminaitis, paprastai išmokama standartinė kompensacija už skausmą ir kančias.

Asmenys, galintys gauti kompensaciją už sužalojimą, paprastai būna mirusiojo partneris, tėvai ir vaikai, taip pat kartu su mirusiuoju gyvenę broliai ir seserys. Suaugusieji broliai ir seserys, kurie su mirusiuoju negyveno, teisės į kompensaciją paprastai neturi.

Ar galiu gauti kompensaciją, jeigu esu nukentėjusiojo, kuris išgyveno, giminaitis arba išlaikytinis? Kurie giminaičiai arba išlaikytiniai gali gauti kompensaciją tokiu atveju?

Jeigu sužalojimas nesukėlė mirties, kompensacija tam tikrais ypatingais atvejais gali būti skiriama už netiesioginę žalą asmeniui, itin artimu ryšiu susijusiam su nukentėjusiaja šalimi. Tokia kompensacija gali būti aktuali, jeigu nukentėjusioji šalis patyrė sunkius sužalojimus ir nemažai laiko buvo tokios būklės, kad grėsė pavojus jos gyvybei, arba jeigu atitinkamas giminaitis tapo incidento, per kurį buvo patirtas sužalojimas, liudytoju ir tai sukėlė giminaičiui psichinę žalą.

Asmenys, galintys turėti teisę į kompensaciją, yra tie patys, kaip ir tuo atveju, kai nukentėjusioji šalis dėl nusikaltimo miršta.

Ar galiu gauti kompensaciją, jeigu nesu ES šalies pilietis?

Jeigu nusikaltimas buvo padarytas Švedijoje, kompensacija gali būti skiriama neatsižvelgiant į nukentėjusiosios šalies pilietybę ir gyvenamosios vietos šalį. Tačiau jeigu nusikaltimas ir nukentėjusioji šalis su Švedija taip mažai susiję, jog nepagrįsta, kad Švedijos valstybė kompensuotų už sužalojimą, tada kompensacija nebus išmokama. Ši išimtis taikoma siaurai. Be to, išimtis netaikoma kitos ES šalies piliečiui, kurio atžvilgiu Švedijoje padaromas tyčinis smurtinis nusikaltimas.

Ar galiu reikalauti kompensacijos iš šios šalies, jeigu čia gyvenu arba esu iš šios šalies (tai mano gyvenamosios vietos arba pilietybės šalis), net jeigu nusikaltimas buvo padarytas kitoje ES šalyje? Ar galiu reikalauti kompensacijos iš šios šalies, o ne šalies, kurioje padarytas nusikaltimas? Jei taip, kokiomis sąlygomis?

Taip. Jeigu gyvenate Švedijoje, galite prašyti kompensacijos Švedijoje, net jeigu nusikaltimas buvo padarytas kitoje – ES arba ne ES – šalyje.

Laikomasi principo, kad nusikalstamu būdu padaryta žala visų pirma turi būti atlyginama šalyje, kurioje buvo padarytas nusikaltimas. Jeigu toje šalyje žala negali būti visiškai arba iš dalies atlyginta, Švedijoje gyvenanti nukentėjusioji šalis gali turėti teisę į kompensaciją iš Švedijos valstybės už nusikalstamu būdu padarytą žalą.

Jeigu nusikaltimas yra padarytas kitoje ES šalyje ir toje šalyje už atitinkamą nusikaltimą negali būti skirta kompensacija, Švedijos Kompensavimo ir paramos nusikaltimų aukoms institucija (šved. *Brottsoffermyndigheten*) gali asmeniui, prašančiam kompensacijos Švedijoje, padėti kreiptis į šalį, kurioje buvo padarytas nusikaltimas. Tam tikromis sąlygomis Švedijos kompensacija gali būti išmokėta dar iki teisės į kompensaciją įvertinimo kitoje ES šalyje.

Jeigu kompensacija už žalą negali būti išmokėta kitoje ES šalyje, teisė į kompensaciją bus vertinama pagal Švedijos normas.

Ar, kad galėčiau reikalauti kompensacijos, turiu pirmiausia apie nusikaltimą pranešti policijai?

Taip. Apie nusikaltimą turi būti pranešta policijai, be to, nukentėjusioji šalis privalo būti padėjusi policijai vykdyti tyrimą.

Ar prieš pateikdamas prašymą turiu sulaukti policijos tyrimo ar baudžiamojo proceso pabaigos?

Taip. Labai retai kompensacija gali būti skiriama iki policijos tyrimo ir teisminės peržiūros pabaigos.

Ar pirmiausia turiu reikalauti kompensacijos iš nusikaltėlio, jei jis nustatytas?

Iš esmės, jeigu nusikaltėlis yra žinomas, pirmiausia jis turi būti nuteistas už nusikaltimą, kad būtų galima išmokėti valstybės kompensaciją. Be to, žalą pirmiausia turi atlyginti ją padaręs asmuo, o tai iš esmės reiškia, kad pirmiausia reikalavimą reikia pateikti nusikaltėliui. Tačiau jeigu iš tyrimo aiškiai matyti, kad nusikaltėlis negali sumokėti žalos atlyginimo, kompensacija gali būti išmokama netaikant nukentėjusiajai šaliai pareigos pirmiausia prašyti žalos atlyginimo iš nusikaltėlio.

Ar vis tiek galiu reikalauti kompensacijos, jeigu nusikaltėlis nebuvo nustatytas arba nuteistas? Jei taip, kokius savo prašymą pagrindžiančius įrodymus turiu pateikti?

Taip. Jeigu nusikaltėlis nebuvo nustatytas ir todėl policijos tyrimas buvo nutrauktas, jūs galite turėti teisę į kompensaciją. Tokiais atvejais nusikaltimo vertinimas ir teisė į kompensaciją daugiausia bus grindžiami policijos protokolo turiniu. Be to, nukentėjusioji šalis taip pat turi teisę pateikti įrodymus, iš kurių būtų matyti nusikaltimu padaryta žala arba sužalojimas.

Ar yra terminas, per kurį turiu pareikalauti kompensacijos?

Taip. Galioja trejų metų prašymo pateikimo terminas, kuris skaičiuojamas taip:

Jeigu dėl nusikaltimo yra priimtas teismo nuosprendis, prašymas turi būti pateikiamas per trejus metus nuo nuosprendžio įsigaliojimo (kai jo nebegalima apskųsti) dienos.

Jeigu policijos tyrimas buvo baigtas, prašymas turi būti pateiktas per trejus metus nuo nutarimo baigti tyrimą priėmimo dienos.

Jeigu policijos tyrimo nebuvo pradėta, prašymas turi būti pateiktas per trejus metus nuo nusikaltimo dienos.

Vaikai, kurie iki 18 metų patyrė nusikaltimo padarinius, turi teisę kreiptis kompensacijos iki tol, kol jiems sukanka 21 metai.

Kokie nuostoliai ir išlaidos atlyginami kompensacija?

Pavyzdžiui, kompensacija atlyginama:

a) nusikaltimo aukai:

– turtinė (ne psichologinė) žala:

- *medicininės išlaidos dėl sužalojimo (medicininis gydymas (ambulatorinis ir ligoninėje), sveikimas)*

Taip, jeigu kompensacija neskiriama iš kitų šaltinių.

- *papildomi poreikiai ar išlaidos, susiję su sužalojimu (t. y. priežiūra ir pagalba, laikinas ir nuolatinis gydymas, ilgos trukmės fizioterapija, būsto pritaikymas, specialios priemonės ir kt.)*

Taip, jeigu kompensacija neskiriama iš kitų šaltinių.

- *ilgalaikis sužalojimas (pvz., invalidumas ir kitas ilgalaikis neįgalumas)*
  - *pajamų netekimas medicininio gydymo metu ir po jo (įskaitant prarastas pajamas ir prarastą gebėjimą gauti pajamas arba sumažėjusį išlaikymą ir kt.)*

Taip, jeigu kompensacija neskiriama iš kitų šaltinių.

- *galimybės praradimas*

Ne, nieko daugiau, išskyrus kompensaciją už prarastas pajamas arba pajamas, kurios bus prarastos ateityje (periodinės išmokos).

- *su teismo procesu dėl žalą sukėlusio įvykio susijusios išlaidos (kaip antai teisinės išlaidos, teismo išlaidos)*

Ne

- *kompensacija už pavogtą ar sugadintą asmeninį turtą*

Kompensacija gali būti skiriama už žalą drabužiams, akiniams ir panašioms daiktams, kuriuos nukentėjusysis nešiojo sužalojimo padarymo metu, ar už jų sunaikinimą.

Kitais atvejais galimybės gauti kompensaciją už žalą turtui yra labai ribotos; žr. pirmiau išdėstytą 1.2 skirsnį.

- *kita.*

– psichologinė (moralinė) žala:

- *nukentėjusiojo skausmas ir kančia.*

Taip. Kompensacija gali būti skiriama ne tik už skausmą ir kančias, bet ir už teisių pažeidimą, kai nusikaltimu, kuriuo buvo kėsinamasi į nukentėjusiojo asmenį, laisvę ar ramybę, galėjo būti šiurkščiai pažeista nukentėjusiosios šalies asmeninė neliečiamybė.

b) asmenims, turintiems teisę į kompensaciją, arba nukentėjusiojo giminaičiams:

– turtinė (ne psichologinė) žala:

- *laidotuvių išlaidos*

Taip, jeigu kompensacija neskiriama iš kitų šaltinių.

- *medicininės išlaidos (pvz., terapija šeimos nariui, ambulatorinis gydymas ir gydymas ligoninėje, rehabilitacija)*

Taip. Jeigu nusikaltimas sukėlė mirtį ir juo buvo sužalotas mirusiajam itin artimas asmuo, kompensacija gali būti skiriama, jeigu ji nėra gauta iš kitų šaltinių. Taip pat žr. 1.3 ir 1.4 skirsnius.

- *išlaikymo arba galimybės praradimas*

Tam tikromis sąlygomis gali būti kompensuojama už išlaikymo praradimą.

– psichologinė žala:

- *giminaičių arba asmenų, turinčių teisę į kompensaciją, skausmas ir kančia/kompensacija likusiems gyviems asmenims, jei nukentėjusysis mirė.*

Taip. Žr. pirmiau išdėstytą 1.3 skirsnį.

Ar kompensacija mokama kaip vienkartinė išmoka, ar dalimis kas mėnesį?

Kompensacija paprastai išmokama vienkartinė išmoka. Kompensacija už sužalojimus visam laikui dažnai turi būti patikslinta vėliau, kai paaiškėja, kad sužalojimai yra visam laikui. Ilgalakis pajamų praradimas paprastai patikslinamas kartą per metus kaip įsiskolinimas. Jeigu sužalojimu nukentėjusiajai šaliai buvo sukelta negalia, kuri visam laikui sumažino jos gebėjimą dirbti, nukentėjusioji šalis tam tikromis sąlygomis turi teisę į kompensaciją periodinėmis išmokomis už būsimą pajamų praradimą – tuo atveju mokamos mėnesinės išmokos.

Kokiu būdu mano paties elgesys, susijęs su nusikaltimu, mano teistumas ar nebendradarbiavimas nagrinėjant prašymą dėl žalos atlyginimo gali turėti poveikio galimybei gauti kompensaciją ir (arba) sumai, kurią gausiu?

Kompensacija gali būti sumažinta arba gali būti visiškai atsisakyta ją skirti, jeigu sužalojimo rizika padidėjo dėl tyčinio arba aplaidaus nukentėjusiosios šalies elgesio, nesvarbu, ar jis susijęs su nusikaltimu. Kompensacija tokiu būdu paprastai patikslinama, jeigu nusikaltimą sukėlė pačios nukentėjusiosios šalies nusikalstama veikla arba nusikaltimas yra susijęs su narkotikais, arba jeigu nukentėjusioji šalis elgėsi provokuojamai ir šis elgesys yra susijęs su nusikaltimu.

Taip pat reikalaujama, kad nukentėjusioji šalis būtų pagrįstu mastu bendradarbiavusi su policija atliekant tyrimą. Nukentėjusioji šalis taip pat turi padėti vykdyti Švedijos Kompensavimo ir paramos nusikaltimų aukoms institucijos kompensavimo procedūrą – pateikti vertinimui reikalingą informaciją ir dokumentus. Kompensacija negali būti skiriama, jeigu pareiškėjas nebendradarbiavo su policija atliekant tyrimą. Ta pati nuostata taikoma, jeigu pareiškėjas nepadėjo nagrinėti kompensavimo bylos.

Kaip mano finansinė padėtis gali turėti poveikio galimybei gauti kompensaciją ir (arba) jos sumai?

Kalbant apie kompensaciją už kūno sužalojimą ir teisių pažeidimus, nukentėjusiosios šalies finansinė padėtis neturi poveikio teisei į kompensaciją ar skiriamos kompensacijos sumai. Jeigu sugadinamas turtas ir padaroma vien finansinė žala, nukentėjusiosios šalies finansinė padėtis tam tikrais atvejais gali turėti poveikį teisei į kompensaciją ir už nusikalstamu būdu padarytą žalą skiriamos kompensacijos sumai.

Ar yra kitų kriterijų, kurie gali turėti poveikio galimybei gauti kompensaciją ir (arba) jos sumai?

Valstybės kompensacija už nusikalstamu būdu padarytą žalą yra subsidiari bet kuriai kitai kompensacijai, į kurią nukentėjusioji šalis gali turėti teisę dėl padarytos žalos ar sužalojimo. Tai reiškia, kad bet kuri kita kompensacija turi būti išskaičiuota iš kompensacijos už nusikalstamu būdu padarytą žalą. Pavyzdžiui, tai pasakytina apie išmokamą arba mokėtinu laikomą žalos atlyginimą ir bet kokią draudimo kompensaciją, į kurią nukentėjusioji šalis turi teisę.

Kaip kompensacija bus apskaičiuojama?

Kompensacija bus apskaičiuojama pagal taisykles, nustatytas Kompensavimo už nusikaltimo metu patirtus sužalojimus įstatyme (šved. *brottsskadslag*) ir Deliktinės atsakomybės įstatyme (*skadeståndslag*). Teisė į kompensaciją už nusikalstamu būdu padarytą žalą tam tikrais aspektais yra labiau ribota negu teisė į žalos atlyginimą pagal deliktinę atsakomybę. Laikomasi principo, kad kompensacija turi būti tam tikra žalos atlyginimo forma ir ja nukentėjusiajai šaliai, kiek tik įmanoma, turi būti atkurta ta pati finansinė padėtis, kuri būtų buvusi, jeigu žala arba sužalojimas nebūtų buvę padaryti.

Iš esmės padengiamos dėl žalos arba sužalojimo kilusios pagrįstos išlaidos ir prarastos pajamos. Taikoma viršutinė kompensacijos riba; žr. 1.18 skirsnį.

Kompensacija už skausmą ir kančias išmokama pagal lenteles – įprasta suma per laikinojo nedarbingumo atostogas yra maždaug 2 400 SEK per mėnesį (2017 m.), tačiau gali būti skirta ir didesnė kompensacija, pavyzdžiui, gydymo intensyviosios priežiūros skyriuje atveju. Už tam tikrus nusikaltimus – jeigu sužalojimas sukėlė mirtį (kompensacija giminaičiams) ir jeigu buvo padarytas išžaginimas – taip pat taikoma kūno sužalojimo prezumpcija, o tai reiškia, kad kūno sužalojimo nereikia įrodyti. Šiais atvejais taikomi tam tikri kompensacijos už skausmą ir kančias šablonai; tai yra 50 000 SEK tyčinio nužudymo atveju, 25 000 SEK neatsargaus nužudymo atveju ir 15 000 SEK išžaginimo atveju.

Kompensacija už nuolatinę negalią sukėlusius sužalojimus nustatoma naudojantis lentelėmis ir grindžiama gydytojo atliktu negalios laipsnio ir pareiškėjo amžiaus įvertinimu.

Kompensacija už suluošinimą visam laikui nustatoma naudojantis lentelėmis ir grindžiama atitinkamo suluošinimo pastebimumu, jo vieta ir nukentėjusiosios šalies amžiumi.

Kompensacija už teisių pažeidimą nustatoma remiantis objektyviomis nusikaltimo aplinkybėmis ir nepriklauso nuo nukentėjusiosios šalies subjektyvios patirties. Praktiškai, pavyzdžiui, kompensacija gali būti 5 000–20 000 SEK už neteisėtą grasinimą, 5 000–100 000 už užpuolimą, 100 000 SEK už išžaginimą ir 100 000–150 000 už pasikėsinimą nužudyti.

Tada iš visos kompensacijos sumos atliekama bazinė išskaita – 1 500 SEK (2017 m. kainomis).

Ar yra nustatyta mažiausia arba didžiausia suma, kuri gali būti skirta?

Mažiausia kompensacijos suma, kuri gali būti skirta, yra 100 SEK (po bazinės išskaitos).

Didžiausia kompensacijos suma, kuri gali būti skirta už kūno sužalojimą, įskaitant skausmą ir kančias, yra 896 000 SEK (2017 m. duomenimis). Tam tikromis sąlygomis taip pat gali būti skirta kompensacija periodinėmis išmokomis.

Didžiausia kompensacijos suma, kuri gali būti skirta už turtinę žalą ir vien tik finansinę žalą, yra 448 000 SEK (2017 m. kainomis).

Su teisių pažeidimu susijusios kompensacijos viršutinė riba nenustatyta.

Ar turėčiau nurodyti sumą prašymo formoje? Jei taip, ar yra nurodymai, kaip ją apskaičiuoti arba dėl kitų aspektų?

Taip, kalbant apie finansinius nuostolius, pvz., medicininės išlaidas arba prarastas pajamas, nukentėjusioji šalis privalo nurodyti sumą arba nusiųsti įrodymus, aiškiai rodančius žalos mastą.

Nereikia nurodyti kompensacijos už moralinę žalą (kompensacijos už skausmą ir kančias, teisių pažeidimus, ilgalaikį sužalojimą, taip pat kompensacijos vaikams, kurie tapo nusikaltimo liudytojais).

Ar kompensacija, kurią už patirtą žalą gausiu iš kitų šaltinių (pavyzdžiui, savo darbdavio ar privataus draudimo), bus išskaičiuota iš kompensacijos, kurią mokės institucija ar įstaiga?

Taip – valstybės kompensacija už nusikalstamu būdu padarytą žalą skiriama tik tokia apimtimi, kuria žala nebuvo padengta iš kitų kompensavimo šaltinių, į kuriuos nukentėjusioji šalis turi teisę.

Ar galiu gauti kompensaciją avansu? Jei taip, kokiomis sąlygomis?

Ne; galimybės gauti kompensaciją avansu nėra.

Ar galiu gauti papildomą kompensaciją (pvz., pasikeitus aplinkybėms ar pablogėjus sveikatai ir kt.) po pagrindinio sprendimo?

Taip, jeigu prašymui negalioja senatis, o senatis paprastai sueina praėjus dešimčiai metų nuo sprendimo priėmimo.

Kokius patvirtinamuosius dokumentus reikia pridėti prie prašymo?

Jeigu pareiškėjui atstovauja teisinis atstovas, turi būti pridėtas įgaliojimo originalas. Išlaidos paprastai turi būti patvirtinamos sąskaitų originalais. Be to, privalumu laikoma, jeigu pareiškėjas apskritai pateikia pirmiau išvardytą medžiagą, susijusią su atitinkama žala ar sužalojimu.

Jeigu reikiami dokumentai nėra pridėti, Švedijos Kompensavimo ir paramos nusikaltimų aukoms institucija gaus dokumentus, reikalingus siekiant įvertinti teisę į kompensaciją ir tokios galimos kompensacijos sumą. Tai bus daroma įgyvendinant įgaliojimus, kuriuos, teikdamas prašymą, pareiškėjas suteikia institucijai. Jeigu institucija pati negali gauti reikiamos informacijos ir dokumentų, pareiškėjui bus suteikta galimybė juos pateikti.

Ar reikia mokėti administracinius ar kitus mokesčius po to, kai prašymas gaunamas arba išnagrinėjamas?

Ne.

Kuri institucija priima sprendimą dėl prašymo kompensuoti žalą (nacionaliniu atveju)?

Švedijos Kompensavimo ir paramos nusikaltimų aukoms institucija.

Kur siųsti prašymą (nacionaliniu atveju)?

Švedijos Kompensavimo ir paramos nusikaltimų aukoms institucija, P.O. Box 470, 901 09 UMEÅ, Sweden.

Atkreipkite dėmesį į tai, kad prašymas turi būti pateiktas naudojant specialią formą. Formos pateikiamos Švedijos Kompensavimo ir paramos nusikaltimų aukoms institucijos interneto svetainėje <https://www.brottsoffermyndigheten.se/eng>.

Prašymas taip pat gali būti teikiamas elektroniniu būdu, jeigu pareiškėjas turi Švedijos elektroninės bankininkystės ID. Prašymą tokiu būdu galima pateikti per interneto svetainę <https://www.brottsoffermyndigheten.se/eng>.

Ar turiu dalyvauti nagrinėjant prašymą ir (arba) priimant sprendimą dėl prašymo?

Ne.

Kiek laiko (apytikriai) užtrunka, kol gaunamas institucijos sprendimas dėl prašymo kompensuoti žalą?

Nagrinėjimo laikas skiriasi priklausomai nuo institucijos esamo darbo krūvio. Laikas taip pat gali skirtis priklausomai nuo bylos sudėtingumo. Vidutinis nagrinėjimo laikas šiuo metu yra apie tris mėnesius (2017 m.).

Jei nesu patenkintas institucijos sprendimu, kaip galiu jį apskųsti?

Švedijos Kompensavimo ir paramos nusikaltimų aukoms institucijos sprendimų apskųsti negalima, tačiau institucija gali pakeisti savo sprendimą gavusi prašymą arba savo iniciatyva, jeigu paaiškėja naujos aplinkybės arba jeigu tam yra kitų pagrindų. Sprendimas negali būti pakeistas pareiškėjo nenaudai.

Sprendimu nepatenkintas pareiškėjas gali institucijai nusiųsti rašytinį prašymą, kad byla būtų įvertinta iš naujo. Prašyme turėtų būti nurodytas pageidaujamas pakeitimas ir jo motyvai. Bet kokia papildoma medžiaga turėtų būti pateikta kartu su prašymu.

Kur galiu gauti reikiamas formas ir kitą informaciją apie tai, kaip pateikti prašymą?

Informaciją ir prašymų formas galima rasti Švedijos kompensavimo ir paramos nusikaltimų aukoms institucijos interneto svetainėje <https://www.brottsoffermyndigheten.se/eng>. Informacija apie kompensaciją ir apie tai, kaip pateikti prašymą, skelbiama keliomis kalbomis, o prašymo formos pateikiamos anglų kalba.

Taip pat galite paskambinti Švedijos kompensavimo ir paramos nusikaltimų aukoms institucijos pagalbos linija +46 90 70 82 00, kuri veikia darbo dienomis 09.00–15.00 val. Pagalbos linija gali suteikti konsultacijas švedų ir anglų kalbomis.

Ar yra speciali pagalbos linija arba interneto svetainė, kur galėčiau kreiptis?

Be to, kas jau minėta, informaciją apie teismo procesą galima rasti adresu <http://www.rattegangsskolan.se/> ir anglų kalba adresu <http://www.courtintroduction.se/>.

Jaunesniems negu 18 metų vaikams pritaikytą informaciją galima rasti adresu <https://www.jagvillveta.se/>. Ten taip pat galima rasti informaciją keliomis kalbomis.

Ar rengdamas prašymą galiu gauti teisinę (advokato) pagalbą?

Prašymo formą lengva užpildyti, o jeigu kyla sunkumų, galite kreiptis pagalbos į Švedijos Kompensavimo ir paramos nusikaltimų aukoms instituciją. Teisinio atstovo išlaidų kompensacija gali būti skiriama tik tuo atveju, jeigu tam yra ypatingų priežasčių.

Ar yra paramos aukoms organizacijų, kurios galėtų padėti pateikti prašymą kompensuoti žalą?

Vietos paramos nusikaltimų aukoms centras gali padėti jums užpildyti prašymo paraišką. Savo gyvenamosios vietos paramos nusikaltimų aukoms centrą galite rasti Švedijos paramos nusikaltimų aukoms (šved. *Brottsofferjouren*) interneto svetainėje adresu <https://www.brottsofferjouren.se/english/> arba kreiptis pagalbos telefonu +46 (0)200-21 20 19.

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos valstybės narės. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Europos Komisija nepriima jokios atsakomybės ar teisinių įsipareigojimų už šiame dokumente pateiktą ar nurodomą informaciją ar duomenis. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisykles rasite puslapyje „Teisinė informacija“. Šiuo metu valstybės narės, atsakingos už svetainės puslapių, kuriuose pateikiamas nacionalinis turinys, administravimą, atnaujina šios svetainės turinį, atsižvelgdamos į planuojamą Jungtinės Karalystės išstojimą iš Europos Sąjungos. Jeigu svetainės turinys dar neatspindi Jungtinės Karalystės išstojimo fakto, toks neatitikimas yra netyčinis ir bus ištaisytas.

Paskutinis naujinimas: 13/03/2019